Norsk studentorganisasjon
Holbergs gate 1 / 0166
Oslo
T: 22 04 49 70
E: nso@student.no
W: www.student.no

Høringssvar

NOU 2016:3 Ved et vendepunkt: Fra ressursøkonomi til kunnskapsøkonomi

«Vi kan ikke på den ene siden si at kunnskap skal bygge fremtidens samfunn og på den andre siden si at fære skal ta del i høyere utdnaning.»

Høringssvar – NOU 2016:3 Ved et vendepunkt: Fra ressursøkonomi til kunnskapsøkonomi

Norsk studentorganisasjon (NSO) viser til NOU2016:3 og Finansdepartementets høring, og ønsker med dette å svare på de elementene i utredningen som vi anser som mest relevante. Vi takker for muligheten til å komme med NSOs innspill til produktivitetskommisjonens andre rapport.

Kommisjonen skriver følgende i sin andre rapport:

I den første rapporten konsentrerte kommisjonen seg om å vurdere utdanningssystemet, og kom med en rekke anbefalinger for å heve kvaliteten og effektiviteten i norsk utdanning.

På bakgrunn av det ønsker vi å vise til vårt høringssvar til kommisjonens første rapport med kommentarer til de anbefalingene som ble lagt frem der: http://student.no/content/uploads/2014/05/H%C3%B8ringssvar-produktivitetskommisjonens-rapport.pdf

Finansiering og organisering av norsk forskning

Sektorprinsippet

Norges Forskningsråds (NFR) individuelle forhandlinger med de ulike departementene skaper utfordringer for effektiviteten til koordineringen av tematiske forskningsbevilgninger. Vi mener derfor det vanskelig legger til rette for forskning på tvers av sektor- og departmentsgrenser. NFR og departementene må koordinere finansieringen av forskning og innovasjon på en måte som imøtekommer utfordringene som sektorprinsippet skaper.

Vi mener at regjeringens forskningsutvalg skal fungere som et politisk forskningsprioriteringsorgan. Utvalget skal ledes av Statsministeren, og øverste politiske ledelse skal være representert. NFR skal være observatør i utvalget.

Samarbeid mellom universitets- og høyskolesektoren og næringslivet

Innovasjon og kommesialisering

Tilrettelegging for innovasjon skal innebære å bygge kompetanse, og å gjøre det mulig for studenter å bruke denne kompetansen i utdanning og praksis. NSO mener det skal legges til rette for innovasjon og entreprenørskap i studieløp på alle nivå: bachelor-, master- og doktorgrad. Høyere utdanningsinstitusjoner skal ha en uttalt målsetning om å stimulere til at gode ideer og forskningsresultater skal kunne kommersialiseres.

Det skal finnes ordninger som støtter oppstartsfasen til forskernes og studentenes innovasjonsprosesser. Denne støtten må spesielt rette seg mot oppstartsperioden for nye innovasjonsbedrifter. Kommersialiseringsaktørene (Technology Transfer Offices) må ta

regionalt ansvar for å styrke innovasjonsprosjekter som er startet av studenter ved offentlige utdanningsinstitusjoner.

NSO støtter tiltak for å styrke langsiktig finansiering av næringsrettet innovasjonsforskning. Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) er et eksempel på hvordan forskningsresultater kan bidra til effektivisering, bedret konkurranseevne og utvikling i næringslivet. Samtidig mener vi at slike ordninger bedrer samarbeidet mellom næringslivet og institutt- og UH-sektoren, som produktivitetskommisjonen etterspør.

Karriereveiledning

Flere aktører tilbyr i dag karriereveiledning og rådgivningstjenester. NSO er positive til at studiesøkende skal få bedre informasjon om karriereveier ved utdanningsvalg. NSO vil presisere at dette også skal skje gjennom hele studieløpet. NSO ønsker også å presisere at det er behov for å stille strengere krav til kvaliteten på veiledningstjenesten.

Studentene i høyere utdanning

Sterkere økonomiske insentiver

Produktivitetskommisjonen skriver at studenter, for å bedre gjennomføringen i høyere utdanning, bør få sterkere økonomiske insentiver for å fullføre grader. NSO mener dette er å angripe problemet med lav gjennomstrømning på feil måte, og at produktivitetskommisjonen her antyder at lav gjennomføring først og fremst er begrunnet i latskap i studentmassen. Vi mener at faglig motivasjon ikke kommer av økonomiske insentivordninger, men av god undervisning der studentene selv er aktive i egen faglig hverdag. Kommisjonen peker selv på at endringene i studiefinansieringsordningen gjort i Høringsuttalelse 4 2002 der lån konverteres til stipend etter bestått eksamen ikke har påvirket gjennomføringsraten. Derfor stiller vi oss undrende til kommisjonens standpunkt hvor en ytterligere forsterkning av slike insentiver sees på som et effektivt tiltak. En slik form for ”turbostipend” er i tillegg et dyrt og lite treffende tiltak. Det vil i første omgang treffe de studentene som allerede fullfører på tilnærmet normert tid, og vil ikke gi studentene bedre levekår under selve studiet. Et system med turbostipend ble testet ut på 90-tallet, og resultatet var en beskjeden økning med 3%-poeng. Om man skulle hatt tilsvarende system i dag ville det tilsvare et ekstra stipend til alle som fullfører på normert tid pålydende 26 000,- etter endt studie (Det var 18 000,- i 1994, men justert for prisvekst kommer vi opp i 26 000,-). Kostnaden for staten er i overkant av 400 millioner i året – det er penger som kan og bør brukes mer effektivt. NSO mener derfor at en bedring av studentenes økonomiske kår under studiet er et bedre tiltak som kommisjonen bør vurdere.

Heve terskelen

Kommisjonen mener at «*terskelen for å komme inn i høyere utdanning bør heves».* NSO stiller seg spørrende til hva som er intensjonen med dette forslaget. I likhet med produktivitetskommisjonen ønsker NSO også en høyere gjennomføringsgrad, men NSO vil ha flere ferdigutdannede kandidater. Ved å heve terskelen for å komme inn kan det virke som om kommisjonen søker å øke gjennomføringsgraden i prosent, men innenfor en

mindre studentgruppe i enn i dag. NSO mener løsningene ligger i bedre tilrettelegging, tettere kontakt mellom studenter og akademisk ansatte og en reell mulighet til å være heltidsstudent. Vi kan ikke på den ene siden si at kunnskap skal bygge fremtidens samfunn og på den andre siden si at færre skal ta del i høyere utdanning. Vi må heller sikte etter å bedre den faglige oppfølgingen og veiledningen og gi studenter muligheten til å studere på heltid.